

DETALJNI NASTAVNI IZVEDBENI PROGRAM

Studijski program:
Preddiplomski
Gluma i mediji

Akadska godina:
2025./2026.

Akademija
primijenjenih
umjetnosti
Sveučilišta u Rijeci

OSNOVNI PODACI O PREDMETU

Naziv predmeta	Laboratorij režije 2					
Nositelj kolegija	Doc. art. Olja Lozica					
Asistent/ asistentica						
Status predmeta (obvezni ili izborni)	Obvezni			izborni		
Broj ECTS-a: 4	Zimski semestar			Ljetni semestar		
	P	V	S	P	V	S
				15	30	
Vrijeme konzultacija	Nakon nastave					
Kabinet	26/II.					
Telefon	098 1710503					
e-mail	erikahloe@gmail.com / olja.lozica@apuri.uniri.hr					
Web stranica predmeta						

OPIS PREDMETA

Ciljevi predmeta:

1. Upoznati studente i studentice s razvojem kazališne umjetnosti 20. st i 21. st, s posebnim fokusom na razvoj funkcije kazališnog redatelja_ice od 60-tih godina 20. st. do danas
2. Omogućiti studentima i studenticama razumijevanje razlike između suvremenih redateljskih stilova (pristupi i metode koje se koriste u interpretaciji i oblikovanju predstave)
3. Potaknuti studente na istraživanje i primjenu eksperimentalnih pristupa u kazališnoj režiji
4. Poticati studente na razvijanje i artikuliranje vlastitog režijskog stila i estetike
5. Upoznati studente s cjelokupnim produkcijskim procesom, uključujući planiranje, organizaciju i vođenje kazališnih projekata

Korespondentnost i korelativnost programa:

„Laboratorij režije 1“, „Pokret VI“, „Glas VI“, „Povijest drame i kazališta 1 i 2“

Očekivani ishodi učenja (razvijanje općih i specifičnih kompetencija – znanja/vještina)

Po završetku kolegija student/ica će biti sposoban/na:

Studenti suvereno koriste pojmove i koncepte suvremenog režijskog jezika.

Izgrađeni su odnosi redateli-glumac i glumac-redateli.

Odnosno (prema Bloomu) po završetku kolegija student ica će biti sposoban na:

- Analizirati suvremene kazališne prakse od 1960-ih do danas i objasniti ključne razlike u pristupima, estetikama i metodama suvremenih redatelja.
- Primijeniti koncepte suvremenog režijskog jezika u oblikovanju eksperimentalnih izvedbenih materijala.
- Osmisliti i razviti originalni režijski koncept koji odražava osobni stil, estetiku i umjetničku viziju.
- Voditi kreativni proces u radu s izvođačem i ansamblom primjenjujući učinkovite komunikacijske, pedagoške i organizacijske postupke.
- Planirati, organizirati i provoditi kazališni projekt od ideje do izvedbe, uključujući raspored proba i produkcijske potrebe.
- Dokumentirati i reflektirati vlastiti kreativni proces kroz pisani ili vizualni zapis te interpretirati donesene umjetničke odluke.

Sadržaj predmeta:

Kolegij Laboratorij režije 2 razvija napredne vještine i znanja iz područja kazališne režije, s naglaskom na eksperimentalne, interdisciplinarne i suvremene pristupe koji su oblikovali kazalište od 1960-ih do danas. Studenti istražuju kako društveni, politički i estetski pomaci utječu na razvoj izvedbenih praksi te kroz praktičan rad usvajaju metode koje redefiniraju odnos između glumca, redatelja, publike i scenskog prostora.

Kolegij je strukturiran u tematske blokove koji povezuju povijesni razvoj kazališta sa suvremenim izvedbenim modelima.

U **bloku rituala, tijela i oslobođenja (1960-e)** studenti se upoznaju s kazalištem pobune, kolektivnim procesima i tjelesnim ritualom. Kroz rad na primjerima poput *Paradise Now* i *The Brig* istražuju se postupci The Living Theatrea, uloga transgresije, ponavljanja i političkog djelovanja te principi kolektivnog tijela u metodologiji Open Theatrea i mitološkim strukturama predstave *The Serpent*. U sklopu ovog bloka studenti se bave i Fluxusom kao anti-kazališnim pokretom te izvedbenim postupcima koji polaze od svakodnevice, slučajnosti i dematerijalizacije izvedbe. Praktični zadaci obuhvaćaju ritualne strukture, improvizacije kolektivnog tijela i happening kao scenski čin.

U **bloku vizualne dramaturgije, slike i tijela (1970-e i 1980-e)** fokus je na estetikama koje naglašavaju vizualnu strukturu, ritam i emotivnu fizičku dramaturgiju. Kroz režijske principe Roberta Wilsona studenti istražuju scensku sliku, arhitekturu vremena, partiture pokreta i tišine te modalitete režijskog komponiranja. U sklopu istraživanja Tanztheatra Pina Bauscha analiziraju se veze između tijela, emocije, sjećanja i atmosfere te se razvijaju etide koje polaze od osobne priče i tjelesne geste. Naglasak je na vizualnom mišljenju, dramaturgiji kompozicije i fizičkom izrazu izvođača.

U **bloku dokumenta, participacije i stvarnosti (1990-e–danas)** studenti se upoznaju s postdramskim pristupima koji redefiniraju ulogu gledatelja i izvođača. Analiziraju se dokumentarne prakse Rimini Protokolla – osobito koncept autentičnog izvođača i struktura predstava poput *100% Berlin* – te se razvijaju dokumentarne scenske situacije temeljene na stvarnim podacima i ispovjednim materijalima. U nastavku se obrađuje kazalište potlačenih Augusta Boala, s naglaskom na *forum kazalište*, *nevidljivo kazalište* i participativne modele koji aktiviraju gledatelja kao su-izvođača (aktivnog sudionika izvedbe). Studenti stvaraju participativne etide i intervencije u skladu s načelima društvenog angažmana.

U svakom se bloku povezuju teorijski uvodi, analiza video-materijala i tekstova, rasprava o metodološkim posebnostima te praktične vježbe koje vode k izvedbenim etidama i kolokvijima. Na taj način studenti u praksi ispituju režijske alate određenih poetika i razvijaju vlastite izvedbene strategije kroz eksperiment, improvizaciju, kolektivni rad i strukturirani scenski proces.

Završni dio kolegija posvećen je izradi samostalnog dramaturško-redateljskog projekta, pri čemu studenti oblikuju koncept, odabiru i organiziraju materijal, definiraju scensku strukturu i rade s izvođačima. Završni rad se predaje i u obliku redateljske knjige, a javno izvedena forma predstavlja cjelovitu demonstraciju stečenih znanja, istraživačkog pristupa i osobnog režijskog promišljanja.

Način izvođenja nastave i usvajanje znanja (označiti komandom bold ili x pored oblika nastave)

FIZIČKA NASTAVA	
Predavanja Seminari i radionice Vježbe Samostalni zadaci Multimedija i Internet	Obrazovanje na daljinu Konzultacije Laboratorij Mentorski rad Terenska nastava Ostalo
*Temeljem Preporuke UNIRI i Rasporedom sati označiti oblik nastave predmeta	

Obveze studenata (opisati):

Tijekom semestra student_ica je dužan_na redovito i aktivno sudjelovati u nastavi te pravovremeno izvršavati sve praktične, teorijske i organizacijske zadatke, kako bi uspješno savladao_la cjeloviti proces redateljskog rada.

Obveze uključuju:

1. Aktivno sudjelovanje u nastavnim aktivnostima, uključujući praktične probe, individualni i grupni rad te zajedničke analize izvedbi.
2. Izrada i izvedba praktičnih zadataka:
 - redateljski postupci (The Living Theatre, Open Theatre / Fluxus, Pina Bausch / Robert Wilson, Augusto Boal)
 - završni autorski režijski rad
3. Izrada pisane pripreme za zadatke kod kojih je to predviđeno (Referat – Redateljska knjiga).
4. Priprema i predaja pratećih materijala za završnu produkciju (najava, plakat, promotivne fotografije).
5. Samostalna organizacija i izvedba završnog rada pred publikom, uključujući tehničku provedbu (svjetlo, zvuk, izvođenje).
6. Refleksija i evaluacija vlastitog rada, kroz diskusiju, povratnu informaciju i dokumentaciju procesa.
1. Studenti i studentice obavezni su ažurno pratiti zajednički gdrive i zajedničku e-poštu na koju im se pravovremeno šalju sve informacije.
2. U slučaju kašnjenja na nastavu, student_ica ima pravo na akademsku četvrt (15 minuta), a ukoliko uđe u učionicu nakon toga može pratiti nastavu, ali mu/joj se ne može upisati prisustvo na nastavi za taj dan.
3. U slučaju da student_ica tijekom procesa rada, zbog svog nemara, ugrozi i/ili onemogućiti kolegama i kolegicama realizaciju zajedničkih izvedbenih zadataka, umanjuje se završna ocjena.
4. Studenti i studentice imaju mogućnost konzultiranja u vrijeme predviđeno za konzultacije prema osobnim potrebama.

Pravovremeno izvršavanje pojedinih zadataka preduvjet je za pristup završnom radu.

Praćenje i ocjenjivanje studenata - dodati X uz odgovarajući oblik praćenja

Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	X	Referat	X	Praktični rad	X

Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu:

Ocjenjivanje se temelji na skupljanju ukupno 100 bodova, raspoređenih prema sljedećim kategorijama:

- **Kontinuirana provjera znanja** – 40 %
- **Referat** – 20 %
- **Praktični rad** – 40 %

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS	MAX. BROJ BODOVA
Kontinuirana provjera znanja	1.2	40
- Kolokvij: The Living Theatre	0.4	10
- Kolokvij: Open Theatre / Fluxus	0.4	10
- Kolokvij: Pina Bausch / Robert Wilson	0.4	10
- Kolokvij: Augusto Boal	0.4	10
Referat	1	20
- Redateljska knjiga (pisani dio završnog rada)		
Praktični rad	1	40
- Završni autorski režijski rad		
UKUPNO	4.0	100

Završna ocjena temelji se na zbroju bodova iz svih obaveznih aktivnosti, pri čemu student/ica može ostvariti maksimalno 100 bodova (100%). Ocjena se određuje prema sljedećem rasponu:

- **Izvrstan (5)** = 90 – 100%
- **Vrlo dobar (4)** = 75 – 89%
- **Dobar (3)** = 60 – 74%
- **Dovoljan (2)** = 50 – 59%
- **Nedovoljan (1)** = 0 – 49%

Student_ica mora ostvariti najmanje 50 bodova od mogućih 100 za prolaznu ocjenu.

Za uspješno polaganje kolegija, svi obavezni zadaci moraju biti izvršeni u zadanom ili dogovorenom roku. Izostanak ili kašnjenje može dovesti do umanjenja bodova, a neizvršavanje obaveznog zadatka onemogućuje pristup završnom radu.

Izvedba svih obaveznih praktičnih i pisanih zadataka uvjet je za pristup završnom (završnom ispitnom) radu. U slučaju opravdanog izostanka s nastave (npr. zdravstveni razlozi), student_ica može zatražiti mogućnost naknadnog izvršenja zadatka u dogovoru s nastavnikom, unutar predviđenih ispitnih rokova. Ako obavezni zadatak nije izvršen niti nadoknađen, student_ica nema pravo pristupiti završnom radu, neovisno o ukupnom broju ostvarenih bodova. Sve obaveze moraju biti izvršene u propisanim rokovima kako bi se kolegij smatrao ispunjenim.

Obvezna literatura:

Hodge, Alison: Actro Training, Routledge, New York, 2010.

Innes, Christopher and Shevtsova, Maria: The Cambridge Introduction to Theatre Directing, Cambridge University Press, New York, 2013

Pavis, Patrice: Suvremena režija, Hrvatski centar ITI, Zagreb, 2002.

Senker, Boris: Redateljsko kazalište, Centar za kulturnu djelatnost Saveza socijalističke omladine, Zagreb, 1977.

Dopunska literatura:

Artaud, Antonin: Pozorište i njegov dvojnik, Prometej, Novi Sad, 1992.

Brecht, Bertolt: Dijalektika u teatru, Nolit, Beograd, 1966.

Brook, Peter: Prazni prostor, Nakladni Zavod Marko Marulić, Split, 1972.

Climenhaga, Royd: Pina Bausch, Routledge, New York, 2009.

Chaikin, Joseph: The presence of the actor, Theatre Communications Group, New York, 1991.

Craig, Edward Gordon: O umjetnosti kazališta, Prolog, Zagreb, 1980.

Grotowski, Jerzy: Ka siromašnom pozorištu, Izdavačko informativni centar studenata, Beograd, 1976.

Mejerholjd, Vsevolod: O pozorištu, Nolit, Beograd, 1976.

Mitchell, Katie: The Director's Craft: A Handbook for the Thetare, Routledge, 2009. Piscator, Erwin: Političko kazalište, CEKADE, Zagreb, 1985.

Shevtsova, Maria: Robert Wilson, Routledge, New York, 2007.

Stanislavski, Konstantin Sergejevič: Rad glumca na sebi I-II, CEKADE, Zagreb, 1989.

Lozica, Olja, RSS – Priručnik iz Laboratorja režije II

Način praćenja kvalitete i uspješnosti svakog predmeta:

1. Kvaliteta i uspješnost izvođenja kolegija Laboratorij režije 2 prati se kroz kontinuiranu analizu rada studenata, povratne informacije, mentorski nadzor i evaluaciju nastavnog procesa. Praćenje uključuje sljedeće elemente:
2. Analiza studentskih radova – kvaliteta izvedbi, redateljskih koncepata, dramaturških obrada i tehničkih rješenja prati se kroz jasno definirane kriterije bodovanja za svaki zadatak.
3. Povratna informacija studentima – tijekom i nakon svakog zadatka pruža se usmena i/ili pisana evaluacija, čime se omogućuje kontinuirano usmjeravanje procesa učenja.
4. Mentorski rad i individualne konzultacije – kroz konzultacije se prati razvoj pojedinačnih

režijskih ideja te prepoznaju i podržavaju različiti izražajni pristupi. 5. Javna izvedba završnog rada – omogućuje uvid u razinu samostalnosti, izražajnosti i tehničke kompetencije svakog studenta/ice. 6. Refleksija studenata – kroz evaluacijske razgovore i predaju kratke pisane refleksije potiče se metakognitivni uvid u vlastiti proces. 7. Povratna informacija studenata – putem institucionalnih evaluacija te neformalnih komentara prikupljaju se sugestije o dinamici i metodologiji rada.	
POPIS NASTAVNIH JEDINICA – TEMA; LJETNI SEMESTAR 2025/26.	
Red. br.	Tematske jedinice
1.	BLOK I – Uvod u suvremene režijske prakse Uvod u ciljeve i strukturu kolegija. Pregled eksperimentalnih kazališnih praksi od 1960-ih do danas. Objašnjenje metodologije rada: teorijski uvod → gledanje materijala → analiza postupaka → priprema za izvedbene zadatke. Uvodne analitičke vježbe.
2.	BLOK II – The Living Theatre I: Ritual, tijelo i oslobođenje Teorijski uvod: kazalište pobune, kolektiv i anti-hijerarhija. Gledanje fragmenata <i>Paradise Now</i> . Analitička rasprava o ritualu, kolektivnoj energiji i transgresiji. Identifikacija režijskih postupaka karakterističnih za Living Theatre.
3.	BLOK II – The Living Theatre II: Struktura moći i ponavljanje Gledanje i analiza fragmenata <i>The Brig</i> . Rasprava o dramaturgiji ponavljanja, kontroli, ritmu i prostornoj organizaciji. Usporedba s drugim eksperimentalnim praksama. Definiranje postupaka relevantnih za nadolazeći kolokvij.
4.	KOLOKVIJ 1 – The Living Theatre Realizacija izvedbenog zadatka utemeljenog na analizi <i>Paradise Now</i> i <i>The Brig</i> . Primjena odabranih dramaturško-režijskih postupaka. Refleksija rada i analiza procesa
5.	BLOK II – The Open Theatre I: Kolektivno tijelo i mit Teorijski uvod: Joseph Chaikin i kolektivna kreacija. Gledanje fragmenata <i>The Serpent</i> . Analitička rasprava o tjelesnoj transformaciji, mitu i kolektivnom izvođenju. Identifikacija ključnih postupaka.
6.	BLOK II – The Open Theatre II / Fluxus: Anti-kazalište i svakodnevni čin Teorijski uvod u Fluxus i rad Maciunasa, Ono, Paika. Gledanje odabranih happeninga i konceptualnih radova. Analiza dematerijalizacije izvedbe i antikazališnih postupaka. Definiranje postupaka primjenjivih u 2. kolokviju.
7.	KOLOKVIJ 2 – Open Theatre / Fluxus Realizacija izvedbenog zadatka utemeljenog na kolektivnoj tjelesnoj transformaciji ili anti-kazališnim konceptima. Analiza rada i usklađenosti postupaka sa zadatkom.
8.	BLOK III – Robert Wilson: Vizualna dramaturgija i partitura vremena Teorijski uvod: estetika tišine, slika kao dramaturški princip. Gledanje fragmenata Wilsonovih radova. Analiza vizualnih i temporalnih postupaka, ritma i kompozicije.
9.	BLOK III – Pina Bausch: Tijelo, emocija i atmosfera Teorijski uvod u Tanztheater. Gledanje fragmenata <i>Plavobradog</i> i <i>Café Müllera</i> . Analiza emocionalne dramaturgije, scenske atmosfere, sjećanja i geste. Definiranje postupaka za 3. kolokvij.
10.	KOLOKVIJ 3 – Pina Bausch / Robert Wilson Izvedba kratke emocionalno-tjelesne strukture inspirirane Bausch uz primjenu vizualnih i temporalnih postupaka inspiriranih radom Wilsona. Analiza odnosa tijela, prostora i atmosfere. Refleksija procesa.
11.	BLOK IV – Rimini Protokoll: Dokument i autentičnost Teorijski uvod: dokumentarni teatar, publika kao izvođač, građanin kao umjetnik. Gledanje fragmenata <i>100% City</i> i srodnih projekata. Analiza autentičnosti, rada s izvođačima-sudionicima i dramaturgije stvarnosti.
12.	BLOK IV – Augusto Boal: Participacija, forum i zajednica Teorijski uvod u Forum Theatre i Invisible Theatre. Gledanje primjera i analiza participacijskih postupaka. Definiranje režijskih principa primjenjivih u 4. kolokviju.

13.	KOLOKVIJ 4 – Augusto Boal Izvedba forum scene s participacijom publike ili izvedba nevidljivog teatra u javnm prostoru. Analiza intervencija, odnosa izvođača i publike te funkcije participacije.
14.	BLOK V – Završni rad: Dramaturško-redateljska priprema Razvoj autorskog projekta. Odabir materijala. Definiranje koncepcije, prostora, izvođačkih postupaka i ritma rada. Izrada redateljske knjige.
15.	BLOK V – Završni rad: Presentacije i završne probe Presentacija redateljskih koncepata. Završne probe i organizacija izvedbe. Mentorska podrška u pomoći pripreme za javnu presentaciju završnog rada.

KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Analizirati suvremene kazališne prakse od 1960-ih do danas i objasniti razlike u pristupima, estetikama i metodama suvremenih redatelja.	Blokovi: The Living Theatre, Open Theatre, Fluxus, Robert Wilson, Pina Bausch, Rimini Protokoll, Augusto Boal. Analiza predstava, teorijskih izvora i snimki.	Teorijski uvod; gledanje fragmenata predstava; analitičko razlaganje postupaka; grupne rasprave; komparativna analiza stilova; mentorirana interpretacija	Kolokviji 1–4 (40 bodova): primjena razumijevanja kroz izvedbene zadatke.
Primijeniti koncepte suvremenog režijskog jezika u oblikovanju eksperimentalnih izvedbenih materijala.	Eksperimentalne prakse: ritual, kolektivno tijelo, anti-narativ, vizualna dramaturgija, emocionalna partitura, participacijski modeli.	Upoznavanje s praksama izvođenja: ritualne strukture, kolektivni pokret, anti-kazališni happening, vizualna i emocionalna partitura; praktične vježbe usmjerene na postupke koji se primjenjuju u kolokvijima.	Kolokviji (1–4): izvedbe temeljene na specifičnim metodama (Living Theatre, Open Theatre/Fluxus, Pina Bausch, Boal).
Osmisliti i razviti originalni režijski koncept koji odražava osobni stil i umjetničku viziju.	Razvoj završnog rada; dramaturško-redateljska priprema; odabir materijala; oblikovanje izvedbenog jezika i koncepta.	Individualni mentorski rad na konceptu; istraživanje materijala; definiranje prostora, strukture, ritma i postupaka; izrada redateljske knjige.	Referat / Redateljska knjiga (20 bodova)
Voditi kreativni proces u radu s izvođačem i ansamblom primjenjujući učinkovite komunikacijske i	Procesi rada: vođenje glumačkog ansambla; kolektivne improvizacije; participativne forme; odnos tijelo–	Mentorsko pomaganje u vođenju procesa, usmjeravanje i korekcije; razvoj komunikacijskih i organizacijskih vještina; mentorsko praćenje napretka; suradnja u	Praktični rad – završna izvedba (40 bodova): kvaliteta vođenja procesa; rad s izvođačima; scenska

organizacijske postupke.	prostor–publika.	grupnim izvedbenim zadacima.	organizacija; ritam, atmosfera i kompozicija.
Planirati, organizirati i provoditi kazališni projekt od ideje do izvedbe.	Produkcijski aspekti: raspored proba; tehničke potrebe; prostorna organizacija; ritam i kompozicija izvedbe.	Planiranje proba; definiranje tehničkih i prostornih zahtjeva; organizacija i vođenje završnih proba; rad u dvorani s tehničkim elementima.	Redateljska knjiga (20 bodova); Završna izvedba (40 bodova).
Dokumentirati i reflektirati vlastiti kreativni proces te interpretirati donesene umjetničke odluke.	Dokumentacija rada: analitički opis procesa; refleksija; evaluacija postupaka; dramaturška i vizualna evidencija.	Pisanje redateljske knjige; vođenje procesa bilježenja; mentorski razgovori; refleksivne rasprave nakon izvedbi; analiza uspješnosti primijenjenih postupaka.	Redateljska knjiga (20 bodova): kvaliteta dokumentacije i refleksije.